

PAPER DETAILS

TITLE: Overin Primer ve Metastatik Müsinöz Tümörlerine Algoritmik Yaklasim

AUTHORS: Emine KILIÇ BAGIR,Arbil AÇIKALIN,Ümran KÜÇÜKGÖZ GÜLEÇ,A Baris GÜZEL,M Ali VARDAR,Derya GÜMÜRDÜLÜ

PAGES: 176-180

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2156985>

Overin Primer ve Metastatik Müsinöz Tümörlerine Algoritmik Yaklaşım

Algorithmic Approach to Primary and Metastatic Mucinous Ovarian Tumors

Emine KILIÇ BAĞIR¹, Arbil AÇIKALIN¹, Ümran KÜÇÜKGÖZ GÜLEÇ², A. Barış GÜZEL², M. Ali VARDAR², Derya GÜMÜRDÜLÜ¹

¹Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Adana, Türkiye

²Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Adana, Türkiye

Yazışma Adresi
Correspondence Address

Emine KILIÇ BAĞIR
Çukurova Üniversitesi Tip Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Adana, Türkiye
E-posta: eminebagir@yahoo.com

Geliş tarihi | Received : 20.11.2018
Kabul tarihi | Accepted : 08.01.2019
Elektronik yayın tarihi : 12.03.2019
Online published

Bu makaleye yapılacak atıf:
Cite this article as:
Kılıç Bağır E, Açıkalın A, Küçükgöz Güleç Ü, Güzel AB, Vardar MA, Gümürdüllü D. Overin primer ve metastatik müsinöz tümörlerine algoritmik yaklaşım. Akd Tip D 2019; 5(2):176-80.

Emine KILIÇ BAĞIR
ORCID ID: 0000-0002-1447-1060
Arbil AÇIKALIN
ORCID ID: 0000-0001-6118-9853
Ümran KÜÇÜKGÖZ GÜLEÇ
ORCID ID: 0000-0003-3094-1381
A. Barış GÜZEL
ORCID ID: 0000-0002-9498-7592
M. Ali VARDAR
ORCID ID: 0000-0003-0616-6733
Derya GÜMÜRDÜLÜ
ORCID ID: 0000-0002-7129-3424

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı overin primer ve metastatik müsinöz tümörlerinde ayırıcı tanıda histopatolojik özelliklere ek olarak immunohistokimyasal bulgular, tümör boyutu ve lateralitenin primer – metastaz ayırmındaki tanışal değerini araştırmaktır.

Gereç ve Yöntemler: Hastanemizde 2001-2012 yılları arasında tanı alan 222 müsinöz over tümörü olguları patoloji arşivinden retrospektif olarak tarandı. Olgular yaş, lateralizasyon, tümör boyutu ve immunohistokimyasal olarak değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 222 olgunun 195'i primer müsinöz over tümörü, 27'si metastatik müsinöz tümör tanısı almış idi. Primer olguların kendi içinde dağılımları sırası ile kistadenomalar 135/195, müsinöz karsinomlar 31/195 ve borderline tümörler 29/195 idi. Olguların yaş ortalaması 48,7 (14y-72y) idi. Lateraliteye bakıldığından borderline tümörlerin (29/29) ve müsinöz karsinomlarının (27/31) tek overde görülme oranları daha yüksek iken metastatik tümörlerde bu oran daha düşük idi (11/27). Tümör boyutları değerlendirildiğinde primer tümörlerde boyutun daha yüksek olduğu metastatik lezyonlarda tümör boyutunun daha düşük olduğu tespit edildi.

Sonuç: Müsinöz tümörler, over tümörleri içerisinde metastaz ve primer ayırmının yapılması gereken önemli bir gruptur. Metastatik tümörlerin büyük bir kısmı primer over tümörünü taklit ederler ancak metastaz-primer ayırmında tümör boyutu ve lateralitenin önemli bir veri olduğunu bunun yanında immunohistokimyanın da tanışal doğruluğu artırmada yararlı olacağını düşünmektediriz.

Anahtar Sözcükler: Over, Müsinöz tümör, Borderline tümör, Metastatik

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to investigate the importance of immunohistochemical findings and tumor size and laterality in addition to the histopathological features in the diagnosis of primary and metastatic mucinous tumors of the ovary.

Material and Methods: Two hundred and twenty two mucinous ovarian tumors diagnosed between 2001 and 2012 were retrospectively reviewed in our hospital pathology archive. The cases were evaluated for age, lateralization, tumor size and immunohistochemistry.

Results: Of the 222 cases included in the study, 195 were diagnosed as primary mucinous tumor and 27 as metastatic mucinous tumor. The distribution of the primary cases was cystadenomas in 135/195, mucinous carcinomas in 31/195 and borderline tumors in 29/195 cases. The mean age of the patients was 48.7 years (range 14y-72y). When laterality was evaluated, borderline tumors (29/29) and mucinous carcinomas (27/31) had a higher incidence in a single ovary but this rate was lower in metastatic tumors (13/27). When tumor size was evaluated, it was found that tumor size was lower in metastatic lesions while the size of the primary tumors was larger.

Conclusion: Mucinous tumors are an important group where the differentiation of metastasis and primary lesion should be performed. Most of the metastatic tumors mimic the primary ovarian tumor, but we think that tumor size and laterality are important for the differentiation between metastasis and primary while immunohistochemistry may be useful in increasing the diagnostic accuracy.

Key Words: Ovary, Mucinous tumor, Borderline tumor, Metastatic

DOI: 10.17954/amj.2019.1741

GİRİŞ

Pankreas, apendiks, meme, kolon, mide ve jinekolojik organlar başta olmak üzere pek çok organın overe metastaz yaptığı bilinmektedir (1, 2). Çoğu zaman primer tümör önceden bilinse de bazen hasta ilk bulgu olarak pelvik kitle ile başvurabilmektedir. Bu lezyonları primer veya metastatik olarak doğru şekilde sınıflandırmak hastaların прогнозlarını açısından farklılık gösterdiği için son derece önemlidir. Metastatik tümörler içinde müsinöz tümörler primer ve metastaz ayırımında en önemli tanısal problem yaşanan tümörlerdir (1-6).

Over kaynaklı müsinöz tümörler, epitelyal over tümörleri içinde seröz tümörlerden sonra ikinci en sık görülen gruptur. Overin müsinöz tümörleri; müsinöz kistadenom, borderline müsinöz tümör (atipik proliferatif) ve invaziv müsinöz karsinomu içeren bir spektrumu kapsarlar. Bu tümörlerin büyük bir kısmını benign tümörler oluşturmaktadır. Ancak overe metastaz yapan özellikle meme, apendiks, pankreas, kolon ve safra yolları kökenli tümörler, overin primer borderline müsinöz tümörünü ya da karsinomunu, histopatolojik ve klinik olarak taklit ederler (1-3).

Tablo I: Olguların demografik özellikleri.

Yaş ortalaması (yıl)	
Borderline müsinöz tümörler	45,7
Ovaryan müsinöz karsinomlar	50,2
Metastatik tümörler	60,25
Primer Tümörlerin sayısal dağılımı (n)	
Kistadenomlar	135
Borderline Müsinöz Tümörler	29
Ovaryan Müsinöz Karsinomlar	31
Metastatik Müsinöz Karsinomlar	27
Metastatik Tümörlerin sayısal dağılımı (n)	
Meme Karsinomu	2
Endometrial Mikst Karsinom (Müsinöz+Endometriod Adenokarsinom)	1
Apendiks	10
Kolon	9
Mide	2
Rektum	2
Primeri Bilinmeyen	1

Tablo II: Müsinöz tümörlerin lateralite ve boyuta göre dağılımları.

Borderline tümör (n/%)	Primer müsinöz karsinom (n/%)	Metastatik tümör (n/%)
Bilateral	0	3 (%10)
Unilateral	29 (%100)	28 (%90)
≥10cm	24 (%83)	30 (%97)
<10cm	5 (%17)	1 (%3)

Bu çalışma, primer veya metastatik müsinöz over lezyonlarında lateralite, tümör boyutu ve immünohistokimyanın tanısal doğrulukta önemini belirlemeyi amaçlamıştır.

GEREÇ ve YÖNTEMLER

Hastanemizde 2001-2012 yılları arasında tanı alan 236 over müsinöz tümörü retrospektif olarak patoloji raporları taranarak incelendi. Olgulardan yaş, lateralizasyon, tümör boyutu ve immünohistokimyasal olarak CK7, CK20 bulgularına ulaşılabilen 222'si çalışmaya dahil edildi. Tümör boyutuna göre olgular daha önceki çalışmalarda da kullanılan 10 cm üstü ve altı şeklinde sınıflandırıldı.

İmmünohistokimyasal çalışmalar olgulara tanı esnasında yapılmış olup, formalin tespit parafin bloklardan 5 mikron kalınlığında polylisinli lamlara alınan kesitlere Ventana marka BenchMark XT model otomatik immünohistokimya boyama cihazında CK7 (Cell Marque, OV-TL 12/30, Roclin, CA, USA) ve CK20 (BioSB, Ks20.8, Santa Barbara, CA, USA) uygulanmıştır. İmmünohistokimyasal değerlendirmede membranöz boyanma pozitif olarak kabul edildi.

BULGULAR

Çalışmaya alınan 222 olgudan 135'ini (%60,81) kistadenomlar, 29'unu (%13,06) borderline tümörler, 31'ini (%13,96) ovarian müsinöz karsinomlar, 27'sini (%12,17) metastatik müsinöz karsinomlar oluşturmaktadır (Şekil 1A-C). Olguların yaş ortalaması borderline tümörlerde 45,7, ovarian müsinöz karsinomlarda 50,2, metastatik tümörlerde 60,25'dir (Tablo I). Tümör boyutu primer müsinöz karsinomlarda ortalama 20,9 cm, borderline tümörlerde 18,3 cm, metastatik tümörlerde ise 8,45 cm idi. Tümör boyutu incelendiğinde primer olgularda 10 cm üstünde tümör oranı % 90 (54/60), metastatik tümörlerde bu oran % 48,1 (13/27) idi. Lateralite bakıldığından borderline tümörlerin tamamı tek taraflı iken bu oran müsinöz karsinomlarda %90,3 (28/31), metastatik tümörlerde %40,7 (11/27) idi. Lateralite ve tümör boyutuna göre dağılım Tablo II'de gösterilmiştir.

İmmünohistokimyasal olarak olgulara uygulanan CK7 ve CK20 ile değerlendirme yapıldığında; primer tümörlerin tamamında CK7 (+) / CK20 (-) idi. CK7 (+) / CK20 (-) olan olgulardan iki tanesi daha önce tanı almış meme karsinomu, bir tanesi de endometrial mikst karsinom

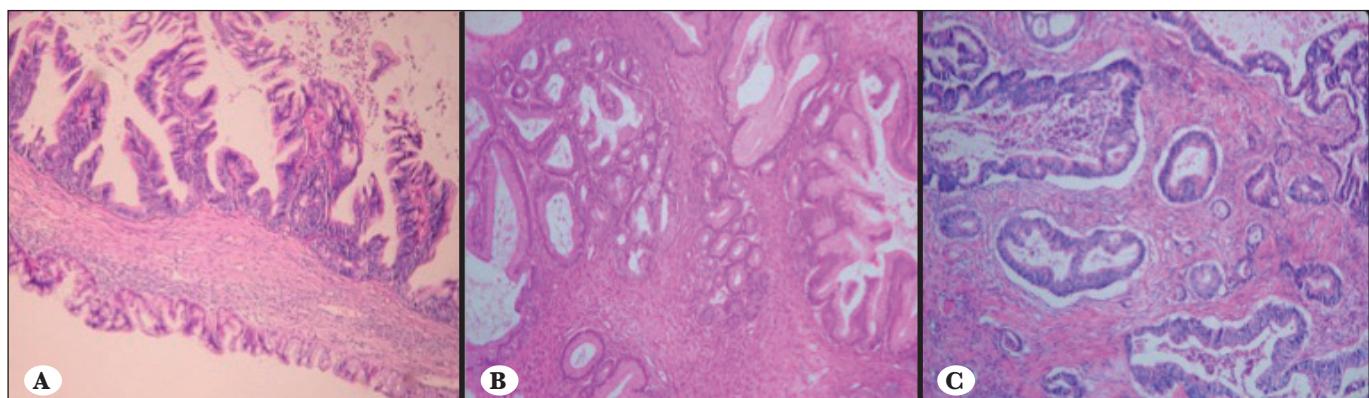
(müsinoz+endometriod adenokarsinom) olgusu idi. CK7 (-) / CK20(+) olan olgulardan 10'unda primer odak apendiks iken dokuzundan kolon, ikisinde mide, ikisinde rektum, bir olguda primer odak tespit edilememiştir. Ancak olguya uygulanan CK7 (-) / CK20 (+) sonuç vermesi nedeniyle primer odağın gastrointestinal sistem olduğu düşünülmüşdür (Şekil 2A-F).

TARTIŞMA

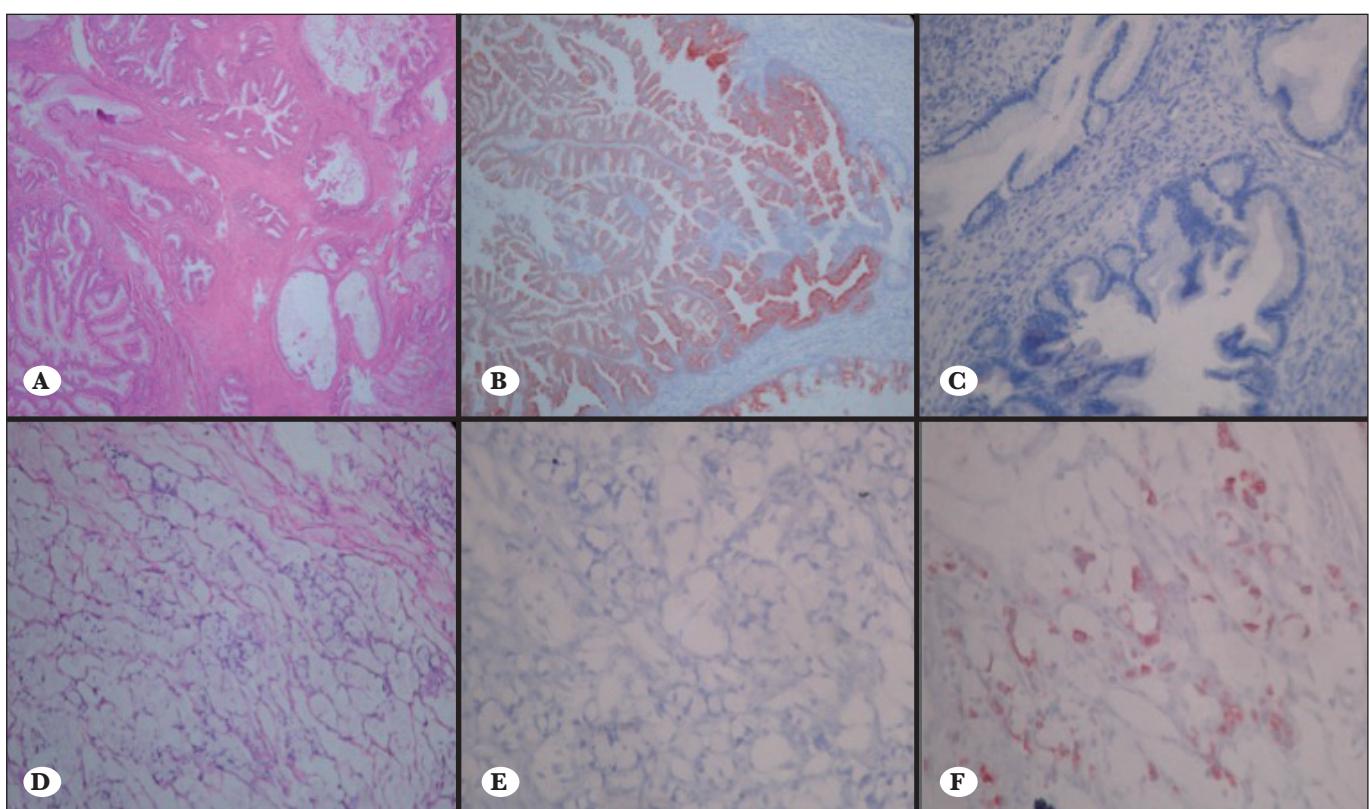
Overin metastatik tümörleri overyan malignensilerin %5-30'unu oluşturmaktadır (3). Metastatik müsinoz karsi-

nomlar özellikle kistik overyan kitleler yaparak, klinik ve histopatolojik olarak overin primer müsinoz karsinomları ile benzer bulgulara sahip olabilirler (1).

Primer ve metastaz ayırmayı özellikle örneklemeye sayısunın kısıtlı olduğu intraoperatif konsültasyon sırasında zorluklara yol açmaktadır (2). Makroskopik bulgular ayırmada önemli ipuçları vermektedir. Primer müsinoz over tümörleri tek taraflı, multiloküle ve büyük kitleler olarak karşımıza çıkarken, metastatik tümörler daha küçük boyutta, bilateral, over yüzeyinde ve veya yüzeyel korteks yerleşimli multinodüler büyümeye paterni sergileme

Sekil 1: **A)** Müsinöz borderline tümör (H&E, x100), **B)** Primer müsinöz karsinom (H&E, x40), **C)** Müsinöz karsinom metastazı (H&E, x100).

Sekil 2: Primer müsinöz karsinom ve metastatik kolon karsinomuna ait immünohistokimyasal boyanma paternleri. Primer müsinoz karsinom olgusunda **A)** ışık mikroskopik (H&E, x100), **B)** CK7 pozitifliği (İHK, x100) ve **C)** CK20 negatifliği (İHK, x100), metastatik kolon karsinom olgusunda **D)** ışık mikroskopik (H&E, x40) **E)** CK7 negatifliği (İHK, x100), **F)** CK20 pozitifliği (İHK, x100).

özelliğine sahiptirler (1-4). Seidman ve ark. boyut ve lateralizasyonu kriter alarak yaptıkları çalışmada primer tümörlerin genellikle 10 cm'in üzerinde ve tek taraflı olduğu, metastatik tümörlerin ise bilateral ve 10 cm'in altında olduğunu belirtmekte ve bu kriterleri kullanarak olguların %90'ının ayırt edilebildiğini ileri sürmektedirler (7). Yeni yapılan bir çalışmada; tümör boyutunda 13 cm'in sınır alınması durumunda tanı oranının %94'lere çıkacağını bildirmektedir (3). Bizim çalışmamızda, primer tümörlerin % 90'nının 10 cm'in üstünde ve 57 olgu (%95) unilateraldi. Metastatik tümörlerin 16'sı (%59,2) bilateral idi. Bilateral ve 10 cm'in altında yalnızca dokuz metastaz vardı. Yirmi yedi metastatik tümörün 13'ünde tümör boyutu 10 cm'in üzerinde idi. Bu bulgunun literatür ile uyumlu olmamasının nedeninin bizim ülkemizde rutin muayene ve kontrolün çok iyi uygulanmaması ve bu yüzden olguların daha ileri evrede saptanması nedeniyle olduğunu düşünmektedir.

Tümör boyutu ve lateralite olguların büyük bir kısmında ayırıcı tanıya yardımcı olmakla birlikte,immünohistokimyasal veriler özellikle primer tümörü taklit eden metastatik lezyonların ayrimında önem kazanmaktadır. Literatürde bu konu ile ilgili yapılan çalışmalar CK7, CK20, PAX8, PAX2, CEA, CDX2, GCDFP, SATB2, ER, PR, p16 gibi pek çok belirteç kullanılmıştır (1, 2, 4-12). Ancak bu belirteçlerden CK7 ve CK20'nin temel olarak olguların çoğunda tanıya yardımcı olduğu bildirilmektedir. Kolorektal tümörlerde CK20 ve CDX2 olguların büyük bir kısmında pozitif iken %90'nında CK7 negatiftir (5). Çalışmamızda, özellikle primeri bilinmeyen olgularda CK7 ve CK20 kullanarak olguların tamamında primer odak saptanmıştır. Çalışmalar göstermektedir ki CK7 ve CK20'nin negatif ve/veya fokal pozitif olduğu olgularda özellikle PAX8 pozitifliği jinekolojik orijinli tümörler lehine iken, CDX2 pozitifliği kolorektal tümörler lehine yorumlanmaktadır. Ancak pankreatobilier kökenli tümörlerde CK7 pozitifliği, zayıf veya yamah CK20 boyanması ve CDX2 negatifliği ile primer

tümörlerle yüksek oranda karışabilmektedir. Bu gibi olgularda PAX8 pozitifliği jinekolojik kökeni desteklese de, müsinöz lezyonlarda %50-60'lara varan oranlarda negatiflikler bildirilmektedir (9, 12). Apendiks orijinli düşük dereceli müsinöz tümörlerin metastazında SATB2'nin pozitif olduğunu ve apendiks kökenini desteklediği söylemektedir. Ancak SATB2 primer overyan müsinöz tümörlerde nadirde olsa eksprese edilebilir (12, 13). İmmünohistokimyasal bulgular değerlendirilirken bu belirteçlerin %100 spesifik olmadığı ve olguların klinik-radyolojik bulgular ile birlikte değerlendirilerek ayırıcı tanıya gidilmesi gerekiği akılda tutulmalıdır.

Müsinoz tümörlerde primer ve metastatik ayrimında yardımcı olabilecek diğer özelliklerden birisi histopatolojik olarak metastatik lezyonlarda izlenen stromal desmplazi ile birlikte infiltratif ve nodüler büyümeye paterni, lezyonun genellikle over yüzeyinde, yüzeyel kortekste veya hiler bölgede olması, yüksek derecede nükleer atipi içermesi ve sıkılıkla tümör adalarının merkezinde bulunan kirli nekrozun varlığıdır (14). Bizim çalışmamızın kısıtlılığının bu lezyonlarda büyümeye paterni ve diğer histopatolojik bulguları inceleyememiz olduğunu düşünmektedir.

SONUÇ

Over tümörleri içinde primer / metastaz ayrimı yapılması en zor histopatolojik grup olan müsinöz tümörlerin histopatolojik bulgular, tümör boyutu ve lateralite ile birlikte değerlendirildiğinde ayırıcı tanısının daha kolay yapılabilmesini düşünenmektedir. Ayrim yapılamayan olgularda ilk planda CK7 ve CK20 uygulanarak boyanma paternine göre gerekirse diğer immünohistokimyasal belirteçlerin paneldeki belirteç sayısını çok artırmadan tüm veriler bir araya getirilerek doğru tanı oranının yine de yüksek olmasına inanmaktayız.

KAYNAKLAR

- Park CK, Kim HS. Clinicopathological characteristics of ovarian metastasis from colorectal and pancreatobiliary carcinomas mimicking primary ovarian mucinous tumor. Anticancer Res 2018; 38(9):5465-73.
- Kubeček O, Laco J, Špaček J, Petera J, Kopecký J, Kubečková A, Filip S. The pathogenesis, diagnosis, and management of metastatic tumors to the ovary: A comprehensive review. Clin Exp Metastasis 2017; 34(5):295-307.
- Hu J, Khalifa RD, Roma AA, Fadare O. The pathologic distinction of primary and metastatic mucinous tumors involving the ovary: A re-evaluation of algorithms based on gross features. Ann Diagn Pathol 2018; 37:1-6.

- Brown J, Frumovitz M. Mucinous tumors of the ovary: Current thoughts on diagnosis and management. Curr Oncol Rep 2014; 16(6):389.
- Rouzbahman M, Chetty R. Mucinous tumours of appendix and ovary: An overview and evaluation of current practice. J Clin Pathol 2014; 67(3):193-7.
- Heatley MK. Mucinous tumours of the ovary--primary and metastatic. J Clin Pathol 2012; 65(7):577-9.
- Seidman JD, Kurman RJ, Ronnett BM. Primary and metastatic mucinous adenocarcinomas in the ovaries: incidence in routine practice with a new approach to improve intraoperative diagnosis. Am J Surg Pathol 2003; 27(7):985-93.

8. McCluggage WG. Immunohistochemistry in the distinction between primary and metastatic ovarian mucinous neoplasms. *J Clin Pathol* 2012; 65(7):596-600.
9. Ates Ozdemir D, Usubutun A. PAX2, PAX8 and CDX2 expression in metastatic mucinous, primary ovarian mucinous and seromucinous tumors and review of the literature. *Pathol Oncol Res* 2016; 22(3):593-9.
10. Lagendijk JH, Mullink H, Van Diest PJ, Meijer GA, Meijer CJ. Tracing the origin of adenocarcinomas with unknown primary using immunohistochemistry: Differential diagnosis between colonic and ovarian carcinomas as primary sites. *Hum Pathol* 1998; 29(5):491-7.
11. Chu PG, Chung L, Weiss LM, Lau SK. Determining the site of origin of mucinous adenocarcinoma: An immunohistochemical study of 175 cases. *Am J Surg Pathol* 2011; 35(12):1830-6.
12. Schmoeckel E, Kirchner T, Mayr D. SATB2 is a supportive marker for the differentiation of a primary mucinous tumor of the ovary and an ovarian metastasis of a low-grade appendiceal mucinous neoplasm (LAMN): A series of seven cases. *Pathol Res Pract* 2018; 214(3):426-30.
13. Strickland JK, Wasserman A, Giassi B, Djordjevic C. Parra-Herran, immunohistochemistry in the diagnosis of mucinous neoplasms involving the ovary: the added value of SATB2 and biomarker discovery through protein expression database mining. *Int J Gynecol Pathol* 2016; 35(3):191-208.
14. Kurman RJ, Carcangiu ML, Herrington CS, Young RH. WHO classification of tumours of female reproductive organs. 4th ed. Geneva: IARC, 2014.